

Pedagogisch beleidsplan

BSO

Inhoudsopgave

1 Inleiding

- 1.1 Missie KPO
- 1.2 Visie KPO Kindcentrum De Stappen
- 1.3 Doel van het pedagogisch beleid

2 De vier pedagogische doelen van Riksen Walraven

- 2.1 Het bieden van emotionele veiligheid
- 2.2 Het stimuleren van persoonlijke competenties
- 2.3 Het bevorderen van sociale competenties
- 2.4 Het overbrengen van waarden en normen

3 Interactievaardigheden

4 Passende kinderopvang

5 Lijst afkortingen

1 Inleiding

KPO Roosendaal werkt met een strategisch beleidsproces waarmee het wil benadrukken dat de strategievorming en realisatie continu in beweging is. Het is een proces dat breed gedragen wordt en waarin het strategisch doel goed onderwijs centraal staat, omringd door vier andere strategische thema's, waaronder: organisatieontwikkeling. Een belangrijk thema binnen de organisatieontwikkeling is de wens van KPO om een aantal kindcentra te ontwikkelen, zodat onze kinderen behalve voor onderwijs ook voor kinderopvang, PTO en buitenschoolse opvang (BSO) bij KPO terecht kunnen.

1.1 Missie KPO

KPO Roosendaal ontwikkelt kennis en vaardigheden bij de aan ons toevertrouwde kinderen samen met de ouders / verzorgers. Door betrokken onderwijs/ kinderopvang in een veilig klimaat waarin respect is voor kinderen, de natuur en de totale schepping, ontwikkelen kinderen hun talenten.

Om kennis en vaardigheden bij onze kinderen te ontwikkelen, scheppen wij vanuit een eigentijdse invulling van het katholieke geloof, op al onze scholen / kindcentra een pedagogisch klimaat dat gekenmerkt wordt door veiligheid en geborgenheid. In deze setting willen wij samen met ouders / verzorgers de talenten van kinderen ontwikkelen en hen leren om die talenten te benutten.

1.2 Visie KPO kindcentrum De Stappen

Een kindcentrum is een plek waar de dag van een kind één samenhangend geheel is. Er zijn geen scheidslijnen tussen onderwijs en kinderopvang. Er is sprake van een doorgaande ontwikkel- en leerlijn. Het kindcentrum is zo ingericht dat verzorging, spelen, leren en opvoeden samen komen. Onder één dak met één team en één vorm van aansturing vanuit één organisatie, namelijk KPO. De brede talentontwikkeling van het kind en een doorgaande ontwikkellijn staan centraal. Op één vertrouwde plek waar iedereen het kind en zijn ouders kent.

Een nauwe samenwerking / integratie tussen kinderopvang en onderwijs voorkomt ongewenste overgangen en onderbrekingen in de ontwikkeling van kinderen. Het biedt de unieke kans om samen een aanbod te creëren. Een aanbod dat past bij de kinderen en de ouders van deze tijd. Een aanbod waarin de brede kind ontwikkeling centraal staat: waar er gedurende de dag een goede mix is van activiteiten gericht op spelend en ontdekkend (schools) leren, beweging, natuur, muziek, welzijn, cultuur. Bij de opvang van de baby's komt de verzorging op de eerste plaats.

Bovenstaande vormt de basis voor het beschrijven van het pedagogisch beleidsplan voor alle kinderen in de buitenschoolse opvang van KPO kindcentrum De Stappen in Wouw.

Voor de pedagogisch medewerkers (PM-ers) is het pedagogisch beleidsplan vertaald in een pedagogisch werkplan en in werkinstructies / protocollen. We verwijzen hier ook naar in dit document.

1.3 Doel van het pedagogisch beleid

Waar verschillende mensen samenzijn, samenwerken en samen spelen, zijn er ook verschillende manieren van handelen. Ouders kunnen het zich veroorloven om meer gevoelsmatig op een kind te reageren, PM-ers niet. Zij moeten hun reacties en handelingen altijd kunnen verantwoorden. Dit vraagt om een evenwicht tussen gevoel en verstand. Een PM-er kijkt bewust naar het kind en speelt in op zijn gedrag, een PM-er is, naast de ouders een mede beroepsopvoeder. Door middel van een pedagogisch beleid wordt er structuur aangebracht in de manier van handelen van de PM-er. Deze duidelijkheid merkt het kind en de ouder weet ook waar het aan toe is. We blijven nadenken over

ons handelen en we blijven het formuleren en schrijven. Dit geeft aan dat dit pedagogisch beleidsplan voortdurend in ontwikkeling is.

We willen een kindcentrum zijn waar kinderen zich veilig en vertrouwd voelen en waar aandacht is voor hun ontwikkeling. Kwaliteit van opvang staat voorop. We werken aan deze kwaliteit door de inzet van goed opgeleide medewerkers, door met zorg ingerichte ruimtes en gekozen materialen / speelgoed en door de pedagogische wijze van omgaan met de kinderen.

Dit alles sluit aan bij de vier pedagogische opvoedingsdoelen zoals Riksen -Walraven heeft geformuleerd en waarmee de basis wordt gelegd voor de kwaliteitseisen van de kinderopvang.

2 De vier pedagogische doelen van Riksen Walraven

2.1 het bieden van emotionele veiligheid (veilige basis)

2.2 het stimuleren van persoonlijke competentie

2.3 het bevorderen van sociale competentie

2.4 overdragen van normen en waarden

Deze vier pedagogische doelen vormen de basis van het pedagogisch beleidsplan en vervolgens geven we aan waarom ze belangrijk zijn. Wat dat in de praktijk betekent voor kindcentrum De Stappen staat beschreven in het pedagogisch werkplan 4-13 jaar. Pedagogisch beleidsplan 4-13 jaar en pedagogisch werkplan 4-13 jaar vormen samen één geheel.

2.1 Het bieden van emotionele veiligheid

Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving is voor ons het belangrijkste uitgangspunt. Er zijn drie bronnen van veiligheid te onderscheiden:

-vaste pedagogisch medewerker, -aanwezigheid van leeftijdsgenoten en – inrichting van de ruimte / omgeving.

Het bieden van veiligheid is van primair belang voor de kinderen van De Stappen. Het draagt bij aan het welbevinden van kinderen in het hier en nu. Het bieden van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling van De Stappen en tevens de basis voor andere pedagogische doelstellingen. Kinderen, die zich veilig voelen zijn in staat om indrukken en ervaringen op te nemen.

Pas vanuit een geborgen omgeving, wanneer het kind de zekerheid heeft dat een *vaste pedagogisch medewerker* er voor hem is wanneer het daar behoefte aan heeft, kan het kind zich verder ontwikkelen, kan het nieuwe stappen zetten, de omgeving verkennen en vrienden maken. Kinderen veiligheid en geborgenheid bieden in De Stappen gaat bij ons voor een groot deel “vanzelf”: de PM-er is er voor de kinderen, staat open voor de kinderen, benadert hen op eigen niveau en schept een gezellige open sfeer waarin ieder kind aan z'n trekken komt.

De vaste PM-er kan onder schooltijd ingezet worden als onderwijs-assistent. Zo zijn er voor kinderen al snel vele vertrouwde gezichten wat belangrijk is voor de emotionele veiligheid van de kinderen.

Ook de relaties met andere kinderen en vooral *de aanwezigheid van leeftijdsgenoten* dragen bij aan een gevoel van emotionele veiligheid. Respect voor zichzelf en de ander is hierbij heel belangrijk. Onze rol is voorwaarden te scheppen, te ondersteunen en te begeleiden, elk kind in de gaten te houden en tegelijk het groepsproces te bevorderen. De PM-ers zullen de kinderen respectvol benaderen.

Ons uitgangspunt is, dat we het samen doen. In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kindcentrum (kinderopvang en onderwijs) en de buurt. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen.

De inrichting van de groep / omgeving draagt ook bij aan een gevoel van geborgenheid. Door de inrichting van de ruimte kan een veilige sfeer worden gecreëerd voor kinderen met aandacht voor akoestiek, licht, kleur, indeling, meubels en materialen. De ruimte is zo ingericht dat die aansluit bij de behoefte en ontwikkeling van de verschillende leeftijdsgroepen. Zo krijgen kinderen bij ons de gelegenheid hun eigen talenten in te zetten en te exploreren.

2.2 Het stimuleren van persoonlijke competenties

Zelfstandigheid en zelfvertrouwen

Het is belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om steeds zelfstandiger te worden. Bij de BSO kunnen kinderen dat op verschillende momenten oefenen en ervaren. Wij luisteren goed naar wat kinderen zelf willen doen en stimuleren hen hierin. Een kind is de motor van zijn eigen ontwikkeling! Ze ontwikkelen zich door spelenderwijs te doen, te ervaren en te beleven. Wanneer een kind zelf oplossingen vindt voor problemen waar hij mee te maken krijgt groeit het zelfvertrouwen. Zo ontwikkelt zelfstandigheid. Wanneer kinderen sommige dingen moeilijk blijven vinden dan stimuleren en helpen wij hen. Wij genieten van kinderen die trots op zichzelf zijn als ze ontdekken dat ze iets nieuws hebben geleerd. Zo ontwikkelt zelfvertrouwen.

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij behoefte aan meer zelfstandigheid. Wij vinden het belangrijk dat de grenzen voor kinderen iedere keer weer verlegd worden. Wij geven hen altijd de verantwoordelijkheid die bij hun leeftijd past. Dit stemmen we natuurlijk altijd af met de ouders.

Identiteit

We vinden het belangrijk dat ieder kind elke dag ervaart dat het gezien wordt en er toe doet. Op deze manier ontwikkelt een kind zijn eigen persoonlijkheid met eigenwaarde en zelfvertrouwen. De PM-ers hebben oog voor wat kinderen denken, willen en voelen. Ze houden rekening met de behoefte van kinderen. Er is oog voor individuele aandacht, erkenning en bevestiging. Op deze manier wordt het welbevinden van kinderen verhoogd.

Kinderen groeien op in een wereld waarin veel verschillen bestaan. Verschillen in religie, cultuur, geaardheid en huidskleur maar ook in gezinssamenstelling en het wel of niet hebben van een beperking. Deze verschillen benaderen we bij De Stappen als waardevolle aanvullingen op elkaar. We leren kinderen open te staan en respect te hebben voor ieders leefwereld, gewoonten en gebruiken.

Levensvragen

Naarmate kinderen ouder worden, vanaf ongeveer het negende jaar, verandert de kijk van kinderen op de wereld. De wijde wereld komt dichterbij. Ze gaan nadenken over 'levensvragen' en stellen mogelijk ook vragen waarop we niet altijd meteen antwoord weten. Er is in de BSO ruimte om groeps gesprekken te houden als er vanuit de kinderen vragen of opmerkingen komen over bijvoorbeeld grote rampen of geweld in de wereld. Onder schooltijd zal dit ook zeker gebeuren en deze lijn trekken we door na schooltijd. We vinden het goed, dat kinderen hierover kunnen praten met medewerkers van kindcentrum De Stappen, zodat ze bijvoorbeeld ook leren inschatten wat de kans is dat hen daadwerkelijk hetzelfde gebeurt en gaan nadenken over wat zijzelf in een vergelijkbare situatie zouden kunnen doen.

2.3 Het bevorderen van sociale competenties

De BSO is een proeftuin voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden, zoals keuzes maken uit de aangeboden activiteiten, samen leren spelen en rekening leren houden met elkaar. Tijdens het

samenspelen leren kinderen zich aan afspraken houden, leren kinderen onenigheid oplossen. Er ontwikkelen zich vriendschappen en de kinderen ontwikkelen een vertrouwensband met de PM-ers. Aandacht voor een positieve groepsfeer staat centraal.

Vriendschap

Vriendschap is belangrijk. Vriendschap helpt om compromissen te sluiten, te leren delen en grenzen te trekken. Maar niet alle kinderen maken even snel vrienden. Onze PM-ers zijn daar alert op. Zij verbinden het spel van kinderen met elkaar door als kinderen afzonderlijk spelen met bijv. de spoorbaan, Lego en de dieren, voor te stellen om een dorp langs de spoorbaan te bouwen en in het midden de dierentuin.

Alleen zijn mag

Contact hoeft niet altijd. Het is prima als kinderen even geen behoefte hebben aan contact. Wij leren de kinderen daar respect voor te hebben en elkaar met rust te laten.

2.4 Het overbrengen van waarden en normen

De morele ontwikkeling gaat over het besef tussen goed en kwaad, over anderen helpen en je verantwoordelijk voelen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren respect te hebben voor elkaar, voor andere mensen, dieren, natuur en milieu.

We vinden het belangrijk, dat kinderen in hun waarden gelaten worden, niet belachelijk gemaakt worden omdat zij anders zijn in doen of laten dan anderen. We letten erop hoe de kinderen met elkaar omgaan en we spreken ze er op aan indien nodig.

Leefregels

Dit komt terug in leefregels, die we met de kinderen opgesteld hebben, zoals: rekening houden met elkaar, luisteren naar elkaar, de meest gangbare beleefdheidsvormen hanteren, niet pesten, schelden, schoppen of slaan, normaal taalgebruik, op je beurt wachten, op een verantwoorde manier met speelgoed, materialen en andere spullen omgaan, respect voor elkaar, elkaars lichaam en grenzen en elkaars spullen, en behoud van natuur en dieren.

De ongeschreven en formele groepsregels worden regelmatig met de kinderen besproken en onder de aandacht gebracht via het groepsgebesprek. We formuleren de leefregels op een positieve manier.

3 Interactievaardigheden

In kindcentrum De Stappen zijn wij ons er van bewust dat we een belangrijke rol hebben ten aanzien van de ontwikkeling van de kinderen. Wij creëren volop kansen voor kinderen en bieden hen uitdaging. Ook de inrichting van onze ruimtes stimuleert de ontwikkeling van de kinderen. Hiervoor is er goede interactie nodig tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen. Het gaat hierbij om basale interactievaardigheden, nl:

-sensitieve responsiviteit (oftewel warmte en ondersteunende aanwezigheid). De PM-ers van De Stappen hebben de vaardigheid om signalen van kinderen op te vangen waarin ze aangeven behoefte aan ondersteuning te wensen. Er wordt door de PM-ers passend op gereageerd. Hierdoor voelen de kinderen zich veilig, begrepen en geaccepteerd. Bijv. door ondersteuning te bieden aan een kind wat moeite heeft om een spelletje te verliezen.

-respect voor de autonomie. De kinderen voelen zich veilig bij De Stappen en ze kunnen daardoor onderzoeken, spelen en oefenen. Hierdoor kunnen zij hun competenties op allerlei gebied ontdekken en ontwikkelen. De kinderen krijgen de kans om dingen zelf te doen en uit te proberen. Kinderen worden niet overladen met speelgoed, maar kunnen zelf kiezen.

We stimuleren de kinderen om zelf na te denken: als ze een vraag stellen wordt niet altijd automatisch antwoord gegeven, maar vragen we: wat denk je zelf? Ook andere kinderen worden daar bij betrokken. Als het onderwerp daar aanleiding toe geeft zoeken we informatie erbij of verzinnen we een passende activiteit.

Wij stimuleren dat kinderen kritisch om zich heen kijken, niet klakkeloos iets aan nemen maar zelf nagaan hoe iets in elkaar zit, ook zelf antwoorden proberen te bedenken op wat hen bezighoudt en 'verwondert'. Wanneer kinderen met een vraag komen, wordt hier altijd aandacht aan besteed.

Respect voor autonomie betekent dat we de kinderen de ruimte geven om actief dingen zelf te proberen met respect voor eigen ideeën en oplossingen. Deze vaardigheid draagt bij aan het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde van de kinderen. Onze PM-ers stimuleren dit.

-structureren en grenzen stellen. Onze PM-ers hebben de vaardigheid om aan kinderen duidelijk te maken wat er van hen wordt verwacht en er voor te zorgen, dat de kinderen zich er ook aan houden. We stellen grenzen op een doortastende en respectvolle manier en zijn hierin consequent. Hierdoor weten de kinderen waar ze aan toe zijn en kunnen zij overzien wat er van hen wordt verwacht. Dit draagt bij aan een gevoel van veiligheid.

4 Passende kinderopvang

In aansluiting op de “Wet Passend Onderwijs” en vermeld in het strategisch beleidsplan van KPO zijn ook bij de BSO in De Stappen kinderen die zich anders ontwikkelen of kinderen met een beperking, welkom.

Hierbij stellen wij de voorwaarde dat de zorg voor het kind te combineren is met groepsopvang (het mag niet ten koste gaan van de andere kinderen). Dit kan betekenen dat er soms een uitzondering op een groepsregel gemaakt moet worden. In beperkte mate is het mogelijk aanpassingen in de groep te doen, zodat het mogelijk is het kind op verantwoorde wijze te blijven opvangen. Dit kan echter alleen wanneer dit niet teveel extra belasting geeft voor de PM-ers of de andere kinderen. Ook zal er een overweging gemaakt moeten worden of het voor ontwikkeling van het kind zelf wel wenselijk is om in een BSO groep opgevangen te worden. Kinderen die deelnemen aan de BSO moeten kunnen (leren) functioneren in een groep. Dit wordt dan ook per aanmelding bekeken.

5 Lijst afkortingen

BKR	beroepskracht-kindratio
BMK	Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang
BSO	Buitenschoolse Opvang
KOT	Kinderopvang Toeslag
KDO	Kinderdagopvang
KPO	Katholiek Primair Onderwijs
NSO	Naschoolse Opvang
PM-er	Pedagogisch medewerker
PTO	Peuteropvang halve dag
VE	Voorschoolse educatie
VSO	Voorschoolse Opvang
VVE	Voor- en voerschoolse educatie